

*Дейна Л. В.,
асистент кафедри української мови
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ СТРУКТУРИ КАТЕГОРІЇ ОЦІНКИ НА ТЛІ ЩОДЕННИКОВОГО ДИСКУРСУ

Анотація. У статті проаналізовано основні й додаткові структурні елементи оцінки з урахуванням специфіки лінгвостилістичного середовища досліджуваної категорії. З'ясовано особливості компонентів оцінки, виявлено деякі суперечливі погляди мовознавців на них.

Ключові слова: об'єкт оцінки, оцінка, оцінний предикат, оцінний стереотип, структура оцінки, суб'єкт оцінки, шкала оцінки.

Постановка проблеми. Оцінний підхід до життєвих фактів, сприймання їх крізь систему власних чи загальноприйнятих цінностей, норм та законів притаманні кожній людині. Змога експлікації оцінки – така ж вихідна функція мови, як і функція передачі інформації, а позитивна й негативна оцінки іманентно закладені в мові. Не викликає жодного сумніву, що всі події, факти, явища ми сприймаємо як позитивні, нейтральні або негативні залежно від установлених норм, правил та своїх переконань, саме тому концепт оцінки є беззаперечним та важливим складником картини світу як окремих осіб, соціальних груп, так і цілих націй. Крім того, «аксіологічна категорія оцінки значною мірою визначає комунікативну інтенцію мовця і загальний зміст повідомлення, а тому є актуальною і застосовує на комплексне вивчення» [1, с. 145].

Ставленню мовця (суб'єкта) до об'єктів дійсності як змістовому наповненню категорії оцінки науковці приділяють особливу увагу у зв'язку зі стрімким розвитком антропоцентричного напрямку сучасного мовознавства. Саме антропоцентризм спонукає до вивчення прагматичного аспекту мовних категорій, розгляду мовних явищ у межах дискурсу, витлумачення їхніх конститuentів, ознак, властивостей і функцій, зважаючи на специфіку лінгвостилістичного середовища, у якому вони перебувають тощо. З огляду на це вважаємо **актуальною** інтерпретацію структурних компонентів категорії оцінки на тлі українського щоденникового дискурсу другої половини ХХ століття.

Метою дослідження є з'ясування специфіки структури оцінки на фоні українського щоденникового дискурсу. Для її досягнення необхідно розв'язати такі **завдання**: витлумачити основні й додаткові конститuentи категорії оцінки; визначити особливості структурних елементів оцінки в щоденниковому дискурсі; узагальнити розмаїття поглядів мовознавців на проблему структури категорії оцінки вияскавленням безсумнівних і обов'язкових її компонентів.

Джерелами фактичного матеріалу стали щоденники українських письменників другої половини ХХ – початку ХХІ століття (В.А. Симоненка, В.С. Стуса, В.К. Малика, О.П. Довженка, К.В. Москальця).

Виклад основного матеріалу дослідження. Традиційно структуру категорії оцінки представляють як мо-

дальну рамку, що накладається на висловлення й не збігається ні з його синтаксичним, ні з логіко-семантичним ладом [2, с. 11–12].

Лінгвістична структура оцінки частково запозичена із логіки в такій компонентній інтерпретації: 1) суб'єкт оцінки – той, хто наділяє цінністю певний предмет/особу/явище/властивість; 2) об'єкт оцінки – предмет/особа/явище/властивість, якому надають певної цінності; 3) сама оцінка, абсолютна чи порівняльна; 4) підгрунття – те, з погляду чого здійснено оцінювання [3, с. 21–28].

Крім названих компонентів, мовознавці вирізняють ще модальну рамку, аксіологічний предикат, оцінні стереотипи, шкалу оцінок (О.М. Вольф, В.М. Телія), оцінні модули, оцінні мотивації (О.М. Вольф, В.М. Телія, В.І. Карасик, В.А. Федосєєв), реципієнта (Р.З. Мурашов, А.С. Самігулліна, А.Л. Федорова) тощо. Отже, структура оцінки об'єднує обов'язкові компоненти, виражені експліцитно чи імпліцитно (суб'єкт, об'єкт оцінки, аксіологічний предикат, оцінний стереотип і шкалу оцінок), а також периферійні елементи (реципієнт, мотиватори, класифікатори, інтенсифікатори, деінтенсифікатори та багато ін.) (О.М. Вольф, В.М. Телія).

В основі категорії оцінки – загальноприйнята логічна формула $A \text{ г } B$, де A – суб'єкт оцінки, B – її об'єкт, $г$ – оцінний предикат із загальним значенням «добре/погано». До того ж предикатові $г$ властива низка ознак, що відображають специфіку оцінного ставлення суб'єкта до об'єкта («емотивність», «емоційність/раціональність», «афективність» та ін.) [2, с. 12].

Суб'єкт оцінки – це особа чи соціум, що оцінює, або з погляду яких автор подає оцінку в тексті. Ширше – суб'єктом може бути не лише індивід, а й соціальна група, суспільство, нація і навіть людство [4, с. 58]. О.М. Вольф докладно тлумачить суб'єкт оцінки і слушно зауважує, що він відрізняється від суб'єкта висловлення і суб'єкта мовлення. Ним є як один із актантів, так і автор тексту. Оцінка може бути подана від однієї конкретної особи (індивідуальна) або від «загальної думки», тобто групи осіб зі спільними стереотипами, а також подана як така, що не має суб'єкта і є істинною в реальному світі. Особливе місце в структурі оцінки, на переконання дослідниці, займає суб'єкт – «автор тексту», який подеколи може ніби відмежовуватися від повідомлюваного конструкціями з компонентами *славитися, видаватися* й подібні.

Такої думки дотримується й Н.Д. Арутюнова, яка підкреслює особливу роль мовця або групи мовців, чиїми «інтересами, поглядами (соціальними, етичними, естетичними)» зумовлена оцінка, «і тільки щодо них оцінне висловлення може розглядатися як істинне або неістинне. Воно позбавлене параметру об'єктивної істинності» [4, с. 51]. Проте з останнім твердженням (відсутність па-

раметра об'єктивної істинності) не можемо безапеляційно погодитися. Слушними видаються погляди тих науковців (О.А. Івін, А.П. Загнітко, Ш. Баллі та ін.), які, класифікуючи оцінні значення, з-поміж інших типів виділяють об'єктивні оцінки.

Експліцитно суб'єкт оцінки може бути виражений за допомогою прямої вказівки на особу: *по-моєму, на її думку*; за допомогою пропозиціональних дієслів: *вважаю, здається, думаю* тощо [2, с. 69–70]. О.М. Токарева додає, що суб'єкт оцінки також можуть засвідчувати частки, прислівники, адвербіальні звороти: *наче, безумовно, безперечно, ймовірно, зрозуміло* та ін. [5, с. 21]. Вона аргументує свою позицію тим, що будь-яка оцінка пов'язана з певною точкою зору, що й актуалізують подані приклади.

У щоденниковому дискурсі, текстову основу якого становить Его-центричний жанр щоденника, безумовно, домінантним є суб'єкт-автор, оскільки саме його мовленнєва діяльність, його почуття, ставлення, враження, погляди, емоції формують канву цього різновиду дискурсу. У діаріусі суб'єкт-автор експлікується всіма зазначеними вище засобами, наприклад: *«Дуже (спасибі йому!) допоміг мені М.Т. Рильський»* (О. Вишня, 12.02.1952 р.); *«Цим епізодом, здається, закінчилася спроба КГБ взяти мене штурмом»* (В.С. Стус, запис 6); *«Власне, чи є українська інтелігенція? Думаю, або її немає взагалі, або вона вся молода й незріла»* (В.С. Стус, запис 9–10); *«Побували на з'їзді охотників, відчуваю (це раз!), який же наш народ хороший!»* (О. Вишня, 26.12.1951 р.); *«Це моя третя і, на мій погляд, не краща книжка»* (В.К. Малик, 26.07.1960 р.). Однак зрідка діаристи фіксують й оцінки інших суб'єктів, послуговуючись прямою вказівкою на особу: *«Відповідь Іван Манжура, що поема подобається, але попросив надіслати біографію, хто та що»* (В.К. Малик, 11.01.1958 р.); *«Мати каже, що він у гробу був як живий і красивий»* (О.П. Довженко, 28.10.1945 р.). Подеколи чужі оцінки автори супроводжують власним оцінним коментарем: *«Тарас Чубай каже, що я співав справді гарно, чисто і не закуто; відчуваю, що це так, і радий, бо більше причин для радості немає»* (К.В. Москалець, 15.09.1989 р.).

У широкому розумінні об'єкт оцінки витлумачують як будь-який об'єкт, що «потрапляє до природного класу порівняння за своєю звичайною чи можливою діяльністю, придатністю чи за своїм учинком» [6, с. 550]. Суголосним цьому є визначення О.М. Вольф, яка констатує, що «будь-який об'єкт, потрапляючи до сфери оцінної діяльності суб'єкта, може виявитися не байдужим для оцінки» [2, с. 18]. Н.Д. Арутюнова пропонує вужчу дефініцію й стверджує, що «оцінюється те, що потрібне (фізично чи духовно) людині і Людству», оскільки для оцінювання об'єкта людина повинна «пропустити» його через себе [4, с. 58].

Найчастіше об'єктами оцінки щоденниківів стають такі фрагменти дійсності:

– інтимно-особистий простір автора (сім'я, друзі, кохані, близькі люди): *«Мати була неписьменна, але від природи розумна і добра»* (В.К. Малик, 07.04.1967 р.); *«... як очі в мого онука, Павлушки, голубі та чисті»* (О. Вишня, 05.11.1951 р.);

– громадянська позиція діариста (політичні переконання, погляди на питання історії й культури та ін.): *«Нема на світі другого народу з такою безмірно жахливою долею»*

(О.П. Довженко, 30.06.1945 р.); *«У країні відбувається щось незрозуміле. Всі роз'єднані, і це нарешті стало добре помітно»* (К.В. Москалець, 10.04.1989 р.);

– погляди щоденникаря на мистецтво, чужі й власні твори зокрема (критика або ж похвала чужої мистецької праці, хід роботи над своїми творами чи перебіг процесу їхнього видання): *«А творчість, справжня творчість, вона не тільки радує, вона запліднює»* (О. Вишня, 05.02.1952 р.); *«І я щасливий, що доля дала мені змогу любити літературу!»* (О. Вишня, 08.02.1952 р.);

– фізичний і психологічний стан автора-письменника (стан здоров'я, самопочуття, враження, переживання, емоції, хвороби тощо): *«Можливо, це думки надто непередготовлені, чернеткові»* (В.С. Стус, запис 11); *«Уже тиждень минає, як не встаю з ліжка, хворий на дизентерію. Ослабло серце і виснажився весь організм. Великий смуток заповнив мою душу. Самотність душить мене, не покидаючи ні вдень, ні вночі»* (О.П. Довженко, 26.07.1945 р.);

– персональні або суспільні морально-етичні норми (розмисли про добро і зло, справедливість, порядність, людські чесноти та ін.): *«Втрата мужності – це втрата людської гідності, котру я ставлю над усе. Навіть над самим життям»* (В.А. Симоненко, 06.07.1963 р.);

– риси характеру, зовнішність, поведінка, чесноти й вади, здібності, ставлення до автора, взаємини з ним конкретної людини або сукупності людей, об'єднаних певними зв'язками: *«Але колишчани – люди міцні»* (В.С. Стус, запис 1); *«Неприємна публіка!»* (О. Вишня, 25.01.1952 р.);

– побут (житло письменника, інтер'єр/екстер'єр місць, де він перебував) і природа: *«Маленькі, затишні й чисті ресторанчики, привітні, усміхнені, уважні люди, латиноамериканці, які грали свої національні мелодії на площах»* (К.В. Москалець, 02.04.1991 р.); *«Лютий вітер, холодно і незатишно в хаті»* (К.В. Москалець, 02.01.1991 р.).

Варто зауважити, що питання про роль суб'єкта й об'єкта в оцінному висловленні на разі залишається дискусійним. Емотивісти (А. Ейер, Ч. Стівенсон), для яких провідним в оцінці є суб'єктивно-емоційний аспект, переконані, що суб'єкт – це основний елемент оцінної структури, тому що саме він відчуває емоції та переживає почуття, зумовлені оцінкою «добре/погано». Інакше тлумачать роль суб'єкта представники функційного напрямку (П. Новел-Сміт, Г. фон Врігт). Для них центральне місце в оцінній структурі посідає об'єкт і його властивості, а суб'єкта вони наділяють лише здатністю співвідносити ці властивості з наявними в «картині світу» оцінною шкалою й стереотипами [2, с. 68]. Жодне з поданих тверджень не є універсальним, вони радше є взаємозаперечними крайнощами. Уважаємо, що суб'єкт і об'єкт як структурні одиниці категорії оцінки рівнозначні, позаяк без суб'єкта властивості й характеристики об'єкта втратили б свою значущість і не були б репрезентовані засобами мови. Але й суб'єкт зі своєю оцінною шкалою, ставленням, почуттями й відчуттями повинен мати для оцінювання об'єкт із притаманними йому ознаками, тобто один без одного вони не можуть існувати, стають беззмисловими.

Оцінний предикат майже завжди реалізується в мові експліцитно, за винятком тих контекстів, у яких засобами вираження оцінки стають вигукі. Його семантика й репрезентанти залежать і від властивостей суб'єкта, і від якостей об'єкта оцінки [7, с. 64]. За слухним визначен-

ням О.М. Вольф, «аксіологічні предикати – це клас предикатів, що входять до структури оцінки, поєднуючи її об'єкт і суб'єкт» [2, с. 97]. Саме в предикаті, як стверджує Т.В. Маркелова, зосереджені властивості категорії оцінки: емотивність, здатність розрізняти емоційну й раціональну оцінку, експресивність висловлення, ефективність та інтенсифікація [7, с. 65].

Ще одним важливим компонентом оцінки є підгрунття, тобто те, з погляду чого відбувається оцінювання. Визначення підгрунття знаходимо в логістів. Вони дефінують його як «ту позицію чи ті докази, що схиляють суб'єктів до схвалення, осуду або висловлення байдужості стосовно певних речей» [3, с. 27]. Г. Лейбніц надає підгрунттю провідну роль в оцінюванні будь-якої реальності: «Жодне явище не може виявитись істинним або дійсним, жодне твердження – справедливим без достатнього підгрунття, чому справа йде саме так, а не інакше» [8, с. 345].

Підгрунття оцінок учені-логіки поділяють на декілька типів: 1) почуття чи відчуття; 2) зразок, ідеал, стандарт; 3) певна інша оцінка. Оцінки, підгрунття яких є відчуття чи почуття, О.А. Івін називає внутрішніми (наприклад, *цей предмет хороший, оскільки він приносить мені задоволення*). Використання зразка, ідеалу чи стандарту як підгрунття оцінки дослідник пояснює так: даючи об'єктові позитивну/негативну/нейтральну оцінку, ми співвідносимо його зі стандартом, якому він повинен відповідати. Окремі оцінки, підгрунття яких є та або та оцінка, називають зовнішніми, чи утилітарними: предметові, який розглядають, надають позитивної, негативної чи нульової цінності не самому по собі, а як засобу досягнення чи усунення чогось іншого, що оцінюють позитивно/негативно [3, с. 31]. Необхідно зупинитися й на такому моменті: у щоденниковому дискурсі підгрунття оцінки здебільшого є почуття й відчуття, тому що кожний описуваний фрагмент дійсності автор «пропускає» крізь себе й найчастіше фіксує у своїх записах тільки те, що його справді хвилює або вражає: «*Прекрасний тихий ранок*» (О.П. Довженко, 12.09.1954 р.); «*Боже, як добре, що я дожив до сьогоднішнього дня з особливим весняним світлом, строгим і прекрасним сірим світлом, яке повертає речам форму, а формі – колір, а кольору – сенс...*» (К.В. Москалець, 20.03.1991 р.); «*Депресія. Працювати не можу*» (В.К. Малик, 30.05.1973 р.); «*Це – наш, народний, хороший*» (О. Вишня, 14.02.1952 р.).

Важливо також зробити зауваження щодо зразка/ідеалу/стандарту як різновиду підгрунття оцінки: маємо всі підстави тлумачити їх як самостійний імпліцитний елемент структури категорії оцінки, який у лінгвістиці прийнято номінувати стереотипом. Це певне «уявлення» про фрагмент дійсності, фіксована ментальна картинка, що є результатом відображення у свідомості особистості «типового» фрагмента реального світу, такий собі інваріант певної частини картини світу [9, с. 231]. Слід урахувати, що стереотипи – соціальні феномени: суспільство формує стандартні уявлення про те, якими повинні бути речі певного типу. Проте не всі об'єкти мають стандарти. Такого стандарту, наприклад, позбавлені планети: неможливо сказати, якою повинна бути хороша планета. Крім того, стереотипи історично й ситуативно змінні: хороший телевізор середини ХХ ст. виявиться поганим сучасним телевізором.

Шкала оцінок як компонент категорії оцінки завжди знаходиться у свідомості мовця, хоча прямо в мові й не

реалізується. Вона нерозривно пов'язана із природою об'єктів, оскільки неможливо зіставити, наприклад, великий кавун і великий літак, тому порівнювати за певною ознакою можна лише в межах однорідного класу [2, с. 48]. Однак шкала є досить невизначеним компонентом категорії оцінки, оскільки неможливо точно з'ясувати кількість ознаки, відстань між різними ступенями однієї ознаки, міру інтенсифікації тощо.

Необхідно розрізняти об'єкти, байдужі для оцінки, тобто ті, що перебувають поза сферою оцінної діяльності суб'єкта, оскільки вони не входять до ціннісної картини світу мовця, і об'єкти, що стосуються зони байдужого або нейтральної зони на шкалі оцінок. Займаючи нейтральну позицію на цій шкалі оцінок, ознаки «добре» і «погано» зрівноважуються. Крім того, нейтральну зону можна позначити словами *байдужий, нейтральний, середній*. Проте ці слова, що позначають середній ступінь якості, не сигналізують про нейтральну позицію об'єкта на шкалі оцінок, а більше запрограмовані на зону «поганого», як-от: *яблука хороші, погані і середні* [2, с. 51].

Мотиви оцінок не входять до модальної рамки категорії оцінки як її елемент, однак їх фіксують серед факультативних компонентів оцінної структури. Мотивування визначає критерії оцінки, тобто ознаки, за якими оцінюють інші властивості (*цей будинок кращий від іншого, оскільки в ньому більше кімнат, він світліший тощо*) [2, с. 117]. Н.Д. Арутюнова доречно зазначає, що між мотивом оцінки й самою оцінкою відсутній прямий зв'язок, хоча вони й перебувають у постійній емпіричній взаємодії у свідомості людей. Вона переконливо доводить, що оцінка не має причини, однак мотиви оцінки можуть бути усвідомлені як причини думки, *порівняємо.: Чому троянди гарні? і Чому ти вважаєш троянди гарними квітами?* [4, с. 57–58].

Мовознавці слушно зауважують, що деякі різновиди оцінок взагалі не мотивовані (смакові, емоційні, естетичні), а деякі оцінки мотивує кодекс поведінки чи кодекс уподобань (етичні чи утилітарні оцінки) [10, с. 2].

Називають ще один компонент структури категорії оцінки – реципієнта, наголошуючи, що він – обов'язкова умова аксіологічної комунікативної ситуації, оскільки реципієнт «виступає одночасно й отримувачем, і тлумачем повідомлення. Проте ця схема ускладнюється, коли маємо справу з біоцінними висловленнями, для яких суттєвою є наявність інтерпретатора-спостерігача зі своїми цілями, цінностями й внутрішніми світами, який не належить до безпосередніх учасників ситуації» [11, с. 69]. Є всі підстави погодитися з таким уточненням структури категорії оцінки. Вивчаючи її прагматичний аспект, а також функціонування в межах щоденникового дискурсу, варто обов'язково врахувати наявність реципієнта, незалежно від того, чи мав його на увазі сам автор під час створення щоденникових записів.

Висновки. Лінгвістична наука досі не виробила уніфікованого погляду на структуру оцінки, що спричинено змістовим і формальним розмаїттям цієї категорії. Проте всі науковці одностайні в тому, що обов'язковими й такими, що не підлягають сумніву, компонентами є об'єкт, суб'єкт і предикат оцінки. Також у більшості дослідників не викликають заперечень додаткові структурні елементи аналізованої категорії: підгрунття, оцінний стереотип і

шкала оцінки. Крім того, зважаючи на прагматичні й антропоцентричні тенденції в сучасному мовознавстві, варто брати до уваги й такі конституанти оцінки, як мотив і реципієнт. Вони відіграють важливу роль у дискурсивній інтерпретації аналізованої категорії та впливають на її комунікативний потенціал.

Література:

1. Буяр І.Є. Лінгвістична категорія оцінки: оцінювання досягнутого у вітчизняній лінгвістиці / І.Є. Буяр // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – Вип. 11. – 2009. – С. 145–149.
2. Вольф Е.М. Функциональная семантика оценки / Е.М. Вольф. – М.: Наука, 2002. – 280 с.
3. Ивин А.А. Основание логики оценок / А.А. Ивин. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1970. – 230 с.
4. Арутюнова Н.Д. Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт / Н.Д. Арутюнова. – М.: Наука, 1988. – 338 с.
5. Токарева Е.Н. Специфика выражения оценки в гендерном дискурсе: на материале современного английского языка : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Е.Н. Токарева. – Уфа : РГБ, 2006. – 208 с.
6. Вендлер З. О слове «good» / З. Вендлер // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 10. – М.: Прогресс, 1981. – С. 531–554.
7. Маркелова Т.В. Семантика оценки и средства ее выражения в русском языке / Т.В. Маркелова. – М.: МПУ, 1993. – 125 с.
8. Лейбниц Г.В. Избранные философские сочинения / пер. под ред. В.П. Преображенского / Г.В. Лейбниц. – М.: Тип.-литограф. Т-ва И.Н. Кушнерев и К, 1908. – 364 с.
9. Красных В.В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? / В.В. Красных. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. – 375 с.
10. Карасик В.И. Оценочная мотивировка, статус лица и словарная личность / В.И. Карасик // Филология – Philologica. – Краснодар, 1994. – № 3. – С. 2–7.
11. Мурысов Р.З. Опыт анализа оценочного высказывания / Р.З. Мурысов, А.С. Самигуллина, А.Л. Федорова // Вопросы языкознания. – 2004. – № 5. – С. 68–78.

Джерела фактичного матеріалу:

1. Вишня О. Думи мої, думи мої... / О. Вишня [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrlib.com.ua/books/printthebook.php?id=125&bookid=3>.

2. Довженко О.П. Сторінки щоденника (1941–1956) / О.П. Довженко. – К.: Вид-во гуманіт. л-ри, 2004. – 384 с.
3. Малик В.К. Синя книга: щоденник (записки для себе). 1958–1998 / В.К. Малик / упор.: О.В. Сиченко, Н.О. Сиченко. – 2-е вид., без змін. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2011. – 308 с.
4. Москалець К. Келія чайної троянди / К. Москалець [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/691637/>.
5. Стус В. З таборового зошита // Стус В. Твори : у 4 т. 6 кн. Т. 4 : Повісті та оповідання ; Незакінчені твори ; Сценарії ; Літературна критика ; Заяви, публіцист. листи та звернення ; З таборового зошита. – Львів : Просвіта, 1994. – 544 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.madslinger.com/stus/z-taborovoho-zoshyta/>.

Дейна Л. В. Інтерпретація структури категорії оцінки на фоні щоденникового дискурса

Анотація. В статті проаналізовані основні і додаткові структурні елементи оцінки з урахуванням специфіки лінгвістическої середовища досліджуваної категорії. Установлені особливості компонентів оцінки, виявлені деякі суперечливі погляди лінгвістів на них.

Ключевые слова: об'єкт оцінки, оцінка, оціночний предикат, оціночний стереотип, структура оцінки, суб'єкт оцінки, шкала оцінки.

Deina L. Interpretation of the evaluation category structure against the background of diary discourse

Summary. This article deals with the basic and additional structural elements of the assessment with a subject to specificity of linguo-stylistic environment of studied category. The features of evaluation components have been clarified and revealed some conflicting views of linguists on them.

Key words: object of evaluation, assessment, evaluative predicate, evaluative stereotype, structure of evaluation, subject of evaluation, evaluation scale.